

Мінская Прада

Газета заснавана
1 лістапада 1950г.

Субота, 27 жніўня 1994 года

№90 (10790)

Цана 20 руб.

ФАКТЫ Падзеі Аргументы Меркаванні

У адной звязцы

Ім, наместнікам старшын гаррайвыканкомаў, якіх адказваюць за работу гандлю, даводзіцца сёння тут. Калі ў сельскіх магазінах тое-сёе з прадуктаў харчавання яшчэ можна набыць, то з прамысловымі таварамі бяда — хоць шаром пакаці. Усюды пусты, хіба дзе-нідзе ўбачыш тудлетную паперу за пяцьсот рублёў. Не заўсёды можна купіць нават рэчы паўсядзённага ўжытку ў гарадскіх пасёлках, райцэнтрах. Ды і туды не вельмі наездзіся 3-за дарагой білетаў на аўтамабільны пасажырскі транспарт.

Катастрофічна становіцца спраў у эканоміцы, асабліва з выпускам тавараў народнага спажывання. Аб'ём прамысловай вытворчасці да ўзроўню 1990 года скараціўся летась амаль на 20 працэнтаў, а сёлета за сем месяцаў тэмпы росту яе склаў толькі 83,8 працэнта. Многія віды тавараў, якія раней выпускаліся на нашых прадпрыемствах, вымушаны завозіць 3-за межаў вобласці.

Адсюль і падзенне рознічнага тавараабароту дзяржаўнага і кааператыва гандлю, уключаючы і грамадскае харчаванне. Летась ён знізіўся ў параўнанні з 1990 годам па харчовых таварах на 90 працэнтаў, прамысловых — на 54. Сёлета ж аб'ём рознічнага тавараабароту ў фактычных цэнах павялічыўся ў 16,5 раза, а ў супаставіх уаў амаля на 52 працэнта. Гэта сведчыць аб росце толькі за кошт цэнавага фактара, што няк не задавальняе пакупніка. У натуральным жа выражэнні тавараў рэалізацыя ўсё менш і менш. Скажам, калі ў 1991 годзе ў вобласці было прададзена 25,7 тысячы халадзільнікаў, то летась — 16,6 тысячы, гадзініцы — адпаведна 528,4 і 356,5, пральныя машыны — 29,7 і 13,6, электрапыласасі — 17,7 і 14,7 тысячы.

Падобны пералік можна працягваць бясконца. Пастаўка прадукцыі гандлю ўвесь час скарачаецца. Калі таварныя запасы на пачатку года

складалі 52 дні, то на першае жніўня — 35 дзён.

Аднак нельга ўсё спісваць на дрэнную работу прамысловасці. Размовы аб пераходзе да рынку, самастойным гаспадаранні прывялі да некіруемай арганізацыі гандлю, і перш за ўсё гандлю незразумела кім і чым сёння кіруе. Упала дысцыпліна і адказнасць за забеспячэнне насельніцтва таварамі першай неабходнасці як з боку многіх прамысловых прадпрыемстваў, так і гандлёвых арганізацый. Апошнім трэба зніжаць і выдаткі вытворчасці для павелічэння аб'ёму ўласных абаротных сродкаў, а таксама скарачаць лішнія звенні на шляху тавара ад вытворцы да пакупніка.

Факты сведчаць: там, дзе не чакаюць, пакупілім хтосьці запойніцы паліцыі магазінаў, а самі шукаюць пастаўшчыкоў, наладжваюць з імі прамыя сувязі, ёсць што прапанаваць людзям. І правільна на нарадзе наместніка старшын гаррайвыканкомаў, якім мы паспачувалі ў пачатку заметкі, быў кінуты ў іх адрас папрок, што тут вялікая доля і іх віны. Яны ў адной звязцы з вытворцамі і прадаўцамі і нясуць персанальную адказнасць за стан рынку ў сваім рэгіёне.

Органы мясцовай улады павінны трымаць пад строгім кантролем выпуск тавараў народнага спажывання і рабіць усё магчымае для таго, каб чалавек змог спакойна купіць усё што яму трэба, — падкрэсліў наместнік старшын аблвыканкома К.І.Туровіч, які веў нараду. — Прынятае рашэнне паставіць прадукцыю без перадаплатаў. Аднак гандаль абавязана апаляціць яе праз 3-5 дзён. Паўсюдна неабходна наладзіць кантроль за выканаўчай дысцыплінай, а да парашальнікаў прад'явіць строгія патрабаванні, даваць іх паводзінам прынцыповую ацэнку.

Пётр СІДАРОВІЧ.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка, выступаючы ў жніўні па тэлебачанні, заявіў, што з гэтага часу сцягане будзе скорміваць хлеб жывёле. Для яе гадоўлі праз гандлёвую сетку дзяржава будзе рэалізоўваць камбікорм.

— Як выконваецца на практыцы гэтае ўвогуле разумнае патрабаванне кіраўніка дзяржавы? — з такім пытаннем карэспандэнт “Мінскай прады” звярнуўся да генеральнага дырэктара абласнога вытворчага аб'яднання хлебапрадуктаў М.Ю.БУРАКА.

— Ужо 10 жніўня, — сказаў Мікалай Юльянавіч, — Кабінет Міністраў рэспублікі выдаў распараджэнне, згодна з якім сёлета з дзяржаўных рэсурсаў для продажу насельніцтву выдзяляецца 60 тысяч тон канцэнтраваных кармоў. Пры гэтым устаноўлена, што іх продаж менавіта сёлета ў жніўні павінен ажыццяўляцца па цэне ад 2,5 да 4 тысяч рублёў за кілаграм /цэны да 20 жніўня г.г./ у залежнасці ад рэгіяну.

Для нашай вобласці з гэтых рэсурсаў выдзелена 13,5 тысяч тон. Аблвыканком сваім распараджэннем размеркаваў канцэнтраты па раёнах і гарадзкіх вобласцях, прапанаваў райгаррайвыканкомам вызначыць і абсталяваць месцы іх рэалізацыі. У мэтах выканання гэтых дакументаў мы ў аб'яднанні размеркавалі і замацавалі раёны і гарады вобласці за нашымі камбікормавымі прадпрыемствамі, каб пазбегнуць непаразуменняў пры атрыманні камбікорму. Напрыклад, за Слуцкім камбінатам хлебапрадуктаў замацаваны Слуцкі, Любанскі, Старадарожскі і Салігорск раёны, а таксама гарады Слуцк і Салігорск.

— Мікалай Юльянавіч, добра, што ўсё загадаў раскладзе, а як па-рэальнаму?

— Так, згодна з гэтым — пера тут не галоўнае. Важней за ўсё тое, што ёсць /ці будзе/ у калгаснах і дзяржаўных засаках. Таму хачу звярнуць вашу ўвагу на наступныя лічбы. Для вытворчасці мукі, круп і камбікорму для птушчагадоўчых гаспадарак і жывёлагадоўчых комплексаў на год патрэбна 242 тысячы тон жыта, 230 тысяч тон м'якай прадуктовай пшаніцы, 100 тысяч тон — цвёрдай, 111 тысяч тон фуражнай, 205 тысяч тон фуражнага ячменю, 70 тысяч тон зерня кукурузы і 26 тысяч тон аўса.

Мы таксама падлічылі, што могуць прадаць гаспадаркі вобласці. Вынікае наступнае: для бесперабойнага забеспячэння насельніцтва мукой і крупамі, а комплексам і птуш-

кафабрык — камбікармамі неабходна дадаткова закупіць да 1 жніўня 1995 года 227,3 тысячы тон м'якай прадуктовай пшаніцы, сто тысяч тон — цвёрдай, якой у нас няма ўвогуле, 96,5 тысячы тон — фуражнай, 152,6 тысячы тон ячменю для камбікорму, 70 тысяч тон зерня кукурузы і інш.

Словам, агульная наша патрэбнасць у збожжы складае 1

— Не. Для вырабу камбікорму — а людзі купляюць у асноўным яго для свіней, збожжа ёсць. Прада, не столькі, каб можна было, як кажуць, спаць спакойна. Аднак купіць яго заўсёды можна. Камерцыйнай структуры прапаноўваюць амаль штодзень. Складанасць у тым, што няма сродкаў на пакупку зерня. Крэдыт для гэтай мэты банкі па-

вую сітуацыю: калгаснікі, атрымаўшы дадатковую зямлю, цяпер маюць магчымасць вырашчваць збожжа, могуць атрымаць ці купіць яго ў калгаснах. Камбікорм у вёсцы не з'яўляецца прадметам вострай неабходнасці. Там асабліва зацікаўлены ў ім настаянікі, самі работнікі гандлю. Таму больш звяртаем увагу на раённыя цэнтры, гарпасёлкі, дзе людзі не маюць магчымасці атрымаць збожжа, а жывёлу гадоўць.

Для паліпашэння ўмоў набыцця камбікорму ў Клецку і Пухавічах адкрылі свае ўласныя магазіны. У Клецку — на камбікормавым заводзе. Непадальскі ад праходной устанавіў бункер. Чалавек можа пад'ехаць, колькі трэба насыпаць у мяшкі. Тут жа разлік. Я параіў дырэктару завода адкрыць такія ж магазіны ў населеных пунктах пасясковага тыпу Заастравячча і Сіняўка.

Стварэцца такі пункт у Маладзечне, Карэвіч, ставім задачу, каб кожны наш завод, прадпрыемства, нават у частак гандлявалі камбікармамі.

І хачу падкрэсліць: не ад таго, што, маўляў, неразумныя людзі ў вёсцы, выкарыстоўваюць раней для гадоўлі свіней, птушкі і іншай жывёлы нягледзячы працай здабыты вышэйшы хлеб. Па-першае, ён быў танны, а, па-другое, не так ужо і многа ветрушкам ды курам якойсуду даставалася камбікорму. Яго больш выкарыстоўвалі калгасы і саўгасы.

Таму рашэнне Прэзідэнта рэспублікі, пра якое вышэй сёння гаворку, — своечаснае і правільнае.

Іван АБАБУРКА.

Актуальнае інтэрв'ю

ШЛАГБАУМ ДЛЯ БАТОНА, які кіруецца з прылаўка магазіна ў свінёе карыта. Ці будзе ён надзейным?

зена па палічках. Аднак гэта на паперы. А як яно атрымаецца ў натуре?

— Так, згодна з гэтым — пера тут не галоўнае. Важней за ўсё тое, што ёсць /ці будзе/ у калгаснах і дзяржаўных засаках. Таму хачу звярнуць вашу ўвагу на наступныя лічбы. Для вытворчасці мукі, круп і камбікорму для птушчагадоўчых гаспадарак і жывёлагадоўчых комплексаў на год патрэбна 242 тысячы тон жыта, 230 тысяч тон м'якай прадуктовай пшаніцы, 100 тысяч тон — цвёрдай, 111 тысяч тон фуражнай, 205 тысяч тон фуражнага ячменю, 70 тысяч тон зерня кукурузы і 26 тысяч тон аўса.

Мы таксама падлічылі, што могуць прадаць гаспадаркі вобласці. Вынікае наступнае: для бесперабойнага забеспячэння насельніцтва мукой і крупамі, а комплексам і птуш-

мільён 93,4 тысячы тон. Закуплена будзе ў гаспадарках вобласці 415 тысяч тон. А астатняе неабходна знайсці дзесяці за межамі вобласці і рэспублікі, для чаго трэба ні многа, ні мала — 163 мільярды 220 мільянаў рублёў /у цэпярэшым вылічэнні/.

— Гэта планы. А што ўжо ёсць у засаках, каб вырабіць камбікорм?

— У Мінску ў нас пшаніцы — на 10 дзён работы, у Слуцку — на столькі ж. Прыблізна такое ж становішча і па іншых прадпрыемствах. За выключэннем Маладзечна, дзе камбінат становіцца на раённы. Адсутнічае пшаніца цвёрдых сартоў, і ўжо з мінулай пятніцы наш млын не выдае мукі для вырабу макаронаў.

— Значыць, і выраб камбікорму для рэалізацыі насельніцтву пад пытаннем?

куль не даюць. Маркую, аднак, што праз тыдзень-другі грошы ўсё ж знойдуцца.

Гэтае пытанне мы абмяркоўвалі ўжо ў аб'яднанні на севеце дырэктараў нашых прадпрыемстваў. Прысутнічаў старшыня аблвыканкома А.І.Цішкевіч. І мы прынялі рашэнне адпусціць камбікорм насельніцтву, нават не прытрымліваючыся разнарадкі. Трэба браць у банках грошы, купіць сыравіну — збожжа, дабаўкі — і вырабляць, прадаваць камбікорм. На сённяшні дзень мы не абмяжоўваем гандаль. Гаворым яго прад-стаўнікам: “Барыце колькі хочаце!”

— І колькі рэалізавалі ўжо?

— Скажам, за жнівень?

— Райспажыватарствам перадалі 2 тысячы тон. Некалькі соцень тон рэалізавана на ўласных прадпрыемствах. Пры гэтым мы ўлічваем высо-

“ЭКСПРЭС-2” НА ПАДЫХОДЗЕ ДА ПУХАВІЧАЎ

На Беларускай чыгуны ўвядзіцца сістэма механізацыі продажу білетаў “Экспрэс-2”.

Як стала вядома карэспандэнту РІДА, асаблівае новае сістэмы заключэння ў той, што з яе ўвядзеннем білетнаму касіру не патрэбна будзе па заказу пасажыра рабіць запіт у дыспетчэра па вызначэнню

месца на саставы.

Касір атрымае магчымасць самастойна праз тэрмінал узяць неабходнае месца. Гэта намнога спрашчае і паскарае працэс набыцця білетаў.

На першым этапе сістэма “Экспрэс-2” была ўвядзена ў касак папярэдняга і сучаснага продажу білетаў у Мінску і аб-

ласных цэнтрах. Зараз новай тэхнічай пачалі абсталявацца і прамажыя станцыі.

Так, у жніўні такі тэрмінал быў прыняты ў эксплуатацыю на станцыі Арханцкіх Брэскага аддзялення чыгуны. На чарзе ўстаноўка іх на станцыях Жодзіна і Пухавічы.

ЦДЗЕ ПАДПІСКА НА

“Мінскую праду”

на чацвёрты квартал 1994 года.

Падпісная цана 1800 рублёў.

ДЗЕ ТЫ, ГІМЕНЕЙ?

Даўно ўжо не радуецца нас тастыстычны дзень, што тычацца натуральнага прыросту насельніцтва ў рэспубліцы. Не сталі выключэннем і тыя, што зафіксаваны на Міншчыне ў першым паўгоддзі 1994 года.

Як паведаміла рэдакцыя абласнога ўпраўлення статыстыкі, за гэты перыяд у нашым рэгіёне нарадзілася 8,817 чалавек, а памёрла 12,078. Натуральны прырост насельніцтва нарэзана ў дванадзіці тысяч і сарака двух гарадскіх паселішчаў. Склаў ён 1,017 чала-

век. У параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года ў цэлым па вобласці колькасць нованароджаных знізілася на 4, а памёршых — павялічылася на 4,5 працэнта.

У нашых вёсках пераступіўшы апошняю мяжу аказалася ў 2,1 раза больш, чым тыя, хто ўпершыню ўбачыў белы свет. У Вілейскім і Старадарожскім раёнах гэтая лічба нават вышэйшая — памершых у тры разы больш за нараджаных.

Які ж немачы часцей падкошвалі жыхароў Міншчыны?

Хваробы сістэмы кровазвароту /47,1 працэнта/, новарукаванні /12,6 працэнта/, органы дышання /6 працэнта/. Няма і загінутых у выніку няшчасных выпадкаў, забойстваў, самагубстваў /9,6 працэнта/. Ва ўзросце да года памерла сто дзесяць дзяцей, трыццаць нарадзіліся мёртвыя.

На жаль, раздзіў у нас цяпер гуляюць вяселлі. Загэгіравана за паўгоддзе 4,712 шлюбаў, што на 13,9 працэнта менш, чым летась. 3,086 сем'яў разарвалі вузы Гіменей.

Уласна гэта, што накіравалі маладога салдата ў ветэранскую школу, пасля заканчэння якой Павел Яўменавіч працаваў па спецыяльнасці. Дарчы, не здарыўся ён гэтым занятку і ў мірным жыцці. Некалькі дзесяцігоддзяў быў ветэранарным урачом.

З новым стагоддзем Вас, дарагі Павел Яўменавіч! Далей не кожнаму накіравана такое доўгае жыццё. Маючыся! Ганарова быць старэйшым горада.

Уладзімір КОБРЫН.

СТОГАДОВЫ ЖЫХАР ЖОДЗІНА

Калі будзе перавыдавацца кніга “Жодзіна”, то, на мой погляд, варта ўвесці новы раздзел і назву яму даць “Старажылы горада”. Вядома, пачнецца ён з Настасі Фамінічы Купрыянавай, якая ў гады Вялікай Айчыннай вайны праводзіла на абарону Радзімы аднаго за адным пяхоты сваёй сям'ёй. Наводзім не застаўся ў жывых. Падзвігі маці-патрыёты скульптары А.Заспільні, І.Місёва, М.Рыжанаў і архітэктар А.Трафімчук адлюстравалі ў мемарыяле, што ўвездзены ў горадзе. Звыш ста гадоў пражыла маці жодзінаў герояў. Такое

даўгалецце накіравана лёсам, каб нашчадкі новых і новых пакаленняў змаглі да канца спасцігнуць прыцягальную сілу маці і Бацькаўшчыны, без якіх немагчыма іх жыццё.

А гэтымі днямі жодзінаўшчыра павіншавалі яшчэ аднаго жыхара з уступленнем у другое стагоддзе свайго жыцця. Такага шануюнага ўзросту дасягнуў Павел Яўменавіч Булаўскі. Прырода надзяліла яго добрай памяццю, ясным розумам. Задаць гэтым чалавеку ёсць аб чым. Прымаў удзел у першай сусветнай вайне, служыў ён тады ў царскай арміі, быў лідар кавалерыстам. Зда-

рылася так, што накіравалі маладога салдата ў ветэранскую школу, пасля заканчэння якой Павел Яўменавіч працаваў па спецыяльнасці. Дарчы, не здарыўся ён гэтым занятку і ў мірным жыцці. Некалькі дзесяцігоддзяў быў ветэранарным урачом.

З новым стагоддзем Вас, дарагі Павел Яўменавіч! Далей не кожнаму накіравана такое доўгае жыццё. Маючыся! Ганарова быць старэйшым горада.

Уладзімір КОБРЫН.

НЕ ПІ, НЕ ЗВАНІ І Ў КІНО НЕ ХАДЗІ

Не прайшло і тыдня пасля дэнамінацыі беларускага рубля, а адпаведна і скарачэння ў дзесяці разоў цэн, які тыя ж цэны пачалі скакаць у бок павышэння.

З 25 жніўня ў сярэднім на 75 працэнтаў узраслі цэны на белую гарэлку. Паўлітроўка “Піанінаў” і “Сталінаў” са звычайным афармленнем без кошту самой бутэлькі цэніцца

цяпер у 4,950 рублёў, а ў пада-рачным выкананні — 5,010. За “Маскоўскую” і “Рускую” трэба выласці адпаведна 4,880 і 4,940 рублёў, а “Белая Русь” самая дарагая — 5,390 рублёў.

З гэтага ж дня ў чатыры разы выраслі тарыфы на тэлефонныя размовы з абанентамі ў краінах СНД.

Устаноўлены новыя цэны на

білеты ў кінатэатрах. Наведанне аднаго сеансу ў кінатэатры вышэйшага разраду каштуе цяпер 700 рублёў, першага — 600, другога — 400 і трэцяга разраду — 300 рублёў. Дзусейныя і прэм'ерныя фільмы абшудца наведвальнікам амаль у два разы даражэй.

Адным словам, не пі, не звані і ў кіно не хадзі.

/НАШ КАР./

/НАШ КАР./

Окно ГАИ

ВНИМАНИЕ: ДЕТИ

12 августа в дер.Малиновка Логойского района под колёсами мотоцикла оказался 8-летний пешеход. Ребенок получил тяжелую травму головы и сейчас находится в больнице... Учащийся 9-го класса СШ № 3 Логойска Вадим Павлович в августовский вечер, не имея навыков езды, сел за руль незарегистрированного в госавтоинспекции мотоцикла. Роковым стало то обстоятельство, что новополученный водитель в темное время суток ехал без включенных фар...

На автодороге Ляды—Погорельцы в Смолевичском районе опрокинулся трактор Т-16. Телесные повреждения получили учащиеся Минского ПТУ № 55 В.Луговый и Прилещской средней школы М.Гельтшайн. Как выяснилось позже, несовершеннолетние самовольно взяли трактор и решили немного покатаются. Поездка закончилась болезненной койкой.

Нынче тенденция роста числа происшествий с участием школьников еще более обострилась. Только с начала августа на дорогах области уже зарегистрировано 24 ДТП, в которых пострадали 33 подростка. Как свидетельствует статистика, данная цифра уже сегодня превышает любой месячный показатель текущего года. Нарядом со ставшими уже, к сожалению, традиционными нарушениями /переход проезжей части в неустановленном месте или неожиданный выход на дорогу перед близко идущим транспортом из-за стоящего автомобиля/ участвовали случаи автонаездов на юных велосипедистов. Большинство этих аварий произошло на дорогах в сельской местности.

Нужно помнить о том, что многие школьники, вернувшись после летнего отдыха домой, отвыкли от интенсивного движения на городских улицах и до-

рогах. В силу этого в последние дни августа, возможно, будет наблюдаться увеличение количества ДТП с участием детей.

Учитывая тревожную обстановку, госавтоинспекция Минской области проводит с 20 августа по 10 сентября целевую профилактическую операцию “Внимание: дети!” В эти дни работники ГАИ усилят контроль за соблюдением скоростных режимов в населенных пунктах и вблизи школ. Не должны оставаться в стороне и взрослые. Учителя и родители обязаны напоминать детям о необходимости соблюдать осторожность на дорогах. Следует помнить, что наша общая забота о детях, максимальный контроль за их поведением гарантирует им безопасность.

Сергей ШОСТАК,
сотрудник УВД облисполкома.

У МАЦІ ПРЭМ'ЕРА

У народзе кажуць: жыццё пражыць — не поле перайсці. За све 85 гадоў Настасся Пятроўна Чыгір прайшла імагінат дарог. Калі ўсе гэтыя кіламетры склаці ў адну лінію, дык, пэўна, вакол экватара абкружыцца. Усёго хатна на жыццёвым шляху: і ічасія спазнала, і гора не абмінала, і сялянскую хату Чыгіроў, што ў вёсцы Усавы на Капыльшчыне. Аднак побач заўсёды быў муж, калгасны брыгадзір, а затым старшын рэзідэнцыйнай камісіі Мікалай Сямёнавіч. Жылі, як кажуць, душа ў душы, ва ўзаемнай павазе і згодзе. Дружна працавалі на калгасных палетках, грунтоўна ладзілі асабістую заспадарку. А яшчэ займаліся пчаліцтвам. У Усаве Чыгіроў ведалі як значныя пчаліроў. Прычы, калі выпадала такая нагода, шчодро дзяліліся мяком і з аднавакоўцамі. Бо мёд жа, вядома, ад прастуды і іншых хвароб — першы сродак.

Нягледзячы на ўзрост, Настасся Пятроўна і сёння пра-водзіць імагінат часу на асабістай пасцы, падглядае вулі. А пчалі, дзякуй Богу, сёлета працавалі надзвычайна. Таму, калі завіталі да Чыгіроў, адразу ж у сенцах дыхнулі ў твар духмяным водарам. Настасся Пятроўна тут жа запрасіла за стол, наліла цэльную міску бурышты-навага, быццам наскрозь працінаюча сонечнымі промяні, мёду. І адноўца была нельга — ад ічырага сэрца частавала гасцей. За сталом жа расказала і пра све турботы. Знайшліся, як высветлілася, зайдзрослыя людзі, якія ў мінулым годзе ўкапі пачы вулі. Як у іх рукі не паадсыкалі, калі пак-вапіліся на чужое дабро, пак-вадзілі старэнку.

Прызнана, параілі Настасся Пятроўна звярнуцца за дапамогай да сына Мішы. Ён жа сёння не абы-што, уз-начылае беларускі ўрад. Так, менавіта ў Усаве карані чыгінскага прэм'ер-міністра, рэспублікі Мікаіла

Мікалаевіча Чыгіра. У не-велькіх драўлянай хаце, дзе так добра дыхаецца і солда-ка спіцца, прайшло яго дзяцінства, тут былі яго першыя “універсітэты”. Не-здарма кажуць: яшчэ ад аб-лыны недалёка падае. Ад-башкоў перапыў Мікаіла Мікалаевіч працавітасці, кемлівасці, упартасці ў ды-сцінентна пастаўленай мэты. Гэтыя якасці ой як спатрэ-бляцца яму на высокай пасад-

зе, якую займае сёння. Таму што менавіта Чыгіры і ўначылаебаму ім ураду на-каванана лёсам выводзіць рэспубліку з крызісу.

Настасся Пятроўна, прадд, крывёе на сына: я-ма і яго цяпер часу, каб раз-позаз, як раней, наведвацца да маці — дзяржаўнага тур-боты не дазваляюць. Але ра-зумею, што дык нельга — за дзяржаву ў адказе. І ўсё ж ічыміць, баціць матчына

сэрца, вочы празглядзела: калі прыедзе Міша? Для яе ён за-стаўся ўсё тым жа хлопчу-ком, няхай і сам мае дарослыя дзіцэй.

Вечарам жа, утварыўшыся з хатнім справай, садыцца да тэлевізара, піліна ўгледзецца ў біяграфію экран — можа, Міша пакажучь?

Раман СЯРГЕЕЎ.
Фота Анатоля БАСАВА.

■ Экономика: реформация и деформация

На днях один ответственный работник облисполкома высказал мнение, что антимонопольная политика и роль территориального управления непонятны, а антимонопольное законодательство — несовершенно. Относительно совершенства законодательства спорить не стану, так как совершенству предела нет. Но то, что такую политику мы должны проводить, — бесспорно.

12 декабря 1992 года Верховным Советом Республики Беларусь был принят Закон «О противодействии монополистической деятельности и развитии конкуренции». В истории Беларуси этот закон является первым антимонопольным нормативным актом. Он впитал зарубежный опыт и направлен на ограничение монополистической деятельности не только хозяйствующих субъектов, но и органов власти и управления.

Для контроля за монополистической деятельностью хозяйствующих субъектов и за соблюдением закона в республике создан антимонопольный комитет, а в областях и столице — его территориальные органы. Их задачи: предупреждение, ограничение и пресечение негативных проявлений монополизма на областном рынке; создание конкурентной среды; перестройка хозяйственного комплекса области при изменении соотношений собственности.

За первый год работы областного территориального управления по антимонопольной политике проверено более 40 хозяйствующих субъектов, в том числе 10 объединений, на предмет соблюдения антимонопольного законодательства. По итогам проверок направлено 14 предписаний.

Сформированы реестр и реестр предприятий-монополистов, занимающих доминирующее положение на рынках области по продаже товаров и оказываемым услугам. Замечу, реестр — это перечень предприятий, имеющих на рынке товаров и услуг долю более 30 процентов, а также нарушающих антимонопольное законодательство. Для монополистов, включенных в реестр, предусмотрен ряд ограничений. Они не должны снижать объемы поставок продукции на рынок, обязаны декларировать любое повышение цен на монополистическую продукцию, не имеют права при заключении договора поставок навязывать контрагенту условия, не относящиеся к договору.

В государственный реестр занесены 49 предприятий об-

ласти. Среди них — Борисовская макаронная фабрика, трикотажная «Свитанок» в г.Жодино, швейная «Комсомолец» в г.Молодечно, ПО «Беларускалий».

Государственный реестр и реестр систематически обновляются в связи с изменением положения предприятий на рынке. Наличие этих документов позволяет оперативно принимать меры по выявлению и устранению нарушений антимонопольного законодательства. В 1993 году отделом цен облисполкома при декларировании снижены цены на товары и услуги на 9,9 млрд.рублей, а за первое полугодие текущего года — на 7,2 млрд.рублей (в старом исчислении).

На заводе «Агромаш» в г.Дзержинск, который является монополистом по отпуску теплоэнергии, в договорах поставок контрагенту навязывались условия, не относящиеся к предмету дого-

вора, завышались цены. По нашему предписанию нарушения устранены.

Концерн «Белтопгаз» использует свои возможности монополиста на рынке газа, в договорах навязывает потребителям поставку взамен газа материальных ценностей.

Руководство Копыльского молочного завода необоснованно отказывает АО «Прогресс» в заключении договора на переработку молока, закупаемого у населения. Таким образом, дирекция молочного завода препятствует вхождению в рынок других хозяйствующих субъектов, что противоречит антимонопольному законодательству.

Меры, направленные на демонополизацию рынка, должны осуществляться по основным группам товаров, работ и услуг. Проведен анализ доли предприятий государственной торговли, общественного питания и услуг на рынках, изучена работа

предприятий торговли и общественного питания в Борисов, Слуцке, Молодечно, Несвиже, Вилейке.

Сейчас торговая сеть городов области насчитывает 834 магазина, 42 процента из них являются коммунальной собственностью. За последние годы 58 предприятий торговли приватизированы, 48 — вышли из состава торговых объединений и работают как самостоятельные юридические лица, 30 — переданы другим фирмам. В городах области население оказывает торговые услуги 271 магазин негосударственной формы

мера торговых наценок. Сейчас управлением рассматривается заявление директоров четырех магазинов. Они желают выйти из состава торгово-производственного предприятия «Веста». Руководители горисполкома выступают за рыночные реформы, но только без права трудовых коллективов на инициативу, ответственность и получение дохода. Думается, что практика, время, происходящие изменения в экономике будут доказательством несостоятельности их мышления и действий.

Сложно продвигается демо-

новать интеграцию наших предприятий со странами дальнего зарубежья. Но не способствует выводу из кризиса их работа на западный рынок, когда существует огромный дефицит продукции предприятий на местном рынке. А то, что остается после отправки продукции в Италию, Голландию, США, Германию и другие страны, направляется не местному торгу или райпотребсоюзу.

Думается, что горрайисполкомы должны тщательно проанализировать сложившуюся ситуацию и принять взвешенное решение. Вдумайтесь: де-

предпринимательства.

Сотрудники управления изучили развитие предпринимательства в городах Молодечно, Солигорск, Жодино, Солигорском, Минском и Червенском районах. Однако медленно растут объемы производства товаров народного потребления и оказываемых услуг. Основной капитал создается посредством купли-продажи, на разнице цен. Государство должно поддерживать предпринимательство, но только товаропроизводителей. Малый бизнес должен быть носителем научно-технического прогресса, способствовать созданию новых рабочих мест, конкурентной среды на рынках.

Специальные государственные органы системы контроля за монополистической деятельностью есть во всех странах. В Германии это федеральное управление картелей, в Великобритании — управление справедливой торговли, в США — федеральная торговая комиссия, Польша, Россия — антимонопольные комитеты. Создание антимонопольных органов в нашей республике — это закономерный процесс рыночной экономики.

На конкурентных рынках покупатели смогут выбирать поставщиков и продавцов, цены приблизятся к себестоимости. Продавцы будут стремиться снизить расходы до самого низкого уровня, а монополия «высокие прибыли, неэффективное и расточительное производство исключаются».

Мифодий БОНДАРЧИК,
начальник областного
территориального
управления
по антимонопольной
политике.

УПРАВА НА МОНОПОЛИЮ

■ Сатыричным являю

СХАПІЛІСЯ ЗА САЛОМКУ...

Хто каго бачыць здалёку? Не толькі рыбака, а і наркамана наркамана. Нават нутром сваім адзіночкі чуць. Свай як Е.А.Лешчанка і А.І.Давыда, напрыклад. Здавалася, ніколі не сустрагнуцца: першы жыву, хоць і не вельмі, усе ж працаваў у калгасе «Палажэвічы» Старадарожскага раёна. Другі без справы недзе на Украіне бадзёўся.

І на табе — сустраліся. Паехаў Лешчанка ў суседнюю рэспубліку, знайшоў там Давыда. Іх умоўна зблізілі наркатычныя пахі. Пагукаваліся, паблудзілі на зямлі Украінскай. Потым Давыда на Старадарожчыну сяброўскі візіт у адказ нанёс.

Тут украінскі госьць затрымаўся даволі надўга. Бо ў перапынках паміж наркатычнымі «мульцікамі» і алкагольным ап'яненнем мужыкі ўдзень аб'яздалі навакольнае і больш аддаленыя мясціны, «засякалі», дзе мак расце. А ноччу кралі яго. Такім чынам сцэпрылі 30 кілаграмаў макавых себёлаў і каробчак — найпершы сыравіны для прыгатавання опіюму.

У які час апят прыходзіць — усім добра вядома. А калі размова ідзе не проста пра яду, а вырашаецца праблема закуці? Карцей, некай добра выпіўшы, мужыкі задумалі разжыцца мясам. У чатыры гадзіны ранняе прабраліся на малочную ферму вёскі Кармацкі. Выбраві не самую худую карову вагой больш за чатыры цэнтнеры. Увапіліся за рогі. Карова ўперлася — ні з месца.

«Мабыць, спіртная блізка не пераносіць», — вырашылі Лешчанка і Давыда. — Вярнуцца патрэбна...» Пад рукі трапіў мяшок, пачалі яго на папоскі рваць, звызаць. Але тут раптам нычэстая сіла вартаўніка прынесла. Уратавалася кароўка...

Моцна лаў у душы, і не толькі ў ёй, Лешчанка вартаўніка ненавяднага, які чамусьці ноччу не спіць. Але ж ён не з тых, каб адступаць ад задуманага. І праз паўгадзіны Лешчанка завітаў на другую ферму. Ужо свінагадоўчыю. Давыда быццам бы быў у «поўнай адлюцыі», таму Лешчанка камандаваў парадом сам. Выбраў ладнага парсюка, кілаграмаў пад сорок. Уладкаваў яго побач з Давыда. І пачаў у вёску будзёніцы да знайма.

— Вось, даўка ў лесе злавлілі, — растлумачыў. — Давай нож, свежына будзе...

Карцей, добра паласаваліся мужыкі параскай. Цяпер кожны з двай на працягу півгадоў будзе ўспамінаць смак дармаватай далікатэсы — на такі тэрмін народны суд пазбавіў волі зладзеяў. З канфэскай маёмасці. Праўда, адкуль та маёмасць? У наркаманаў, п'яніх? Хіба толькі шпіцы з іголкай ды шклянкі...

А ўсё з чаго пачалася? З таго, што мужыкі за саломку схапіліся...

Уладзімір БЫЧЭНЯ.

■ Вось так і жывём

"ЧУМАДАНЧЫК" ДЛЯ МАРЫЛІ

У незаздорным становішчы апынуліся сёння многія састарэлыя людзі. Тых, хто ваяваў з ворагам у гады вайны, хто будаваў «светлае будучае».

Васіль Сандрозд устае на зорку. І не таму, што ў старасці менш спіцца, а таму, што трэба «пынці па гаспадарцы». Марыля ў апошнія гады часта хварэе, па некалькі разоў на год ляжыць у бальніцах. І ўся нагулка кідаецца на гаспадару. Як-нік трэба даглядаць свайну, кураў, трымаць у парадку соткі. Бульба ж сёння ад спеку не ўраджаецца. Нават зеляні ў агародзе, здавалася, не нарвець. Уся надзея на тое, што калас, як і ў мінулыя гады, прадаць некалькіх калас эжоба, каб было чым змою карміць жывёнацы.

— У мяне таксама здароўе куляе, — гаворыць Васіль. — У грудзях нешта сціскае. Ездзіў у бальніцу. Прасяцілі там на рентгені і кажуць, што нічога страшнага няма. Але ж, відаць, кантузія дарэмна не прайшла.

Мы садзім на лавацы ў цынку пад яблыню. В.Сандрозд, высокі, худы, «перагортае» старонкі свайго жыцця:

— У маладосці я быў спрытны і дужы. Бацька вельмі хацеў вывесці мяне ў людзі. За «польскім часам» гэта было няпросты. Удалося ўсё ж уладкаваць у Клецку вучнем да яўрэя-мэбелшчыка. Тры гады спасцігаў секрэты гэтай прафесіі. Многіх «адсявалі», асабліва тых, у каго рукі не гнуліся да рубанка і гэбліка. Я вытрымаў усе як мае быць. І ведаеце, выраб мэблі, стаяркі стаў маім прызынаннем, даваў срэды для жыцця.

Васіль змаўкае, глядзіць на ўнучак Ірку і Светку, праўнучку Волечку, якія гуляюць у садзе.

— Во, для іх хочацца пажыць, — гаворыць ён. Маршчышчы, загараць твар Васіля святлее. — На лета прыязджаюць сын з нявесткай, дачка з дзецьмі, іх дзеці. Трохі шумна, турботна, але і радасна.

Прыгадаў В.Сандрозд і свае вясельныя паходы. Служыў ён у мінамётнай роце. Даводзілася не раз быць у самым пекле баёў. Недалёка ад Кенігсберга рота трапіла пад перакрываваны агонь нямецкай артылерыі. Бліндж, дзе хаваўся байцы, разнесла ўшчэнт. Халя выбуху «палхалі» Васіля і разам з зямлёю кінула ўбок. Яго адкапілі, паўжывога даставілі ў санчэкі. Кантузія. Пакуты ў шпітальях Каўнаса, Мінска, Ташкента. Моцны арганізм не паддаваўся намяцку. Патроху В.Сандрозд стаў на ногі, вярнуўся ў 1945-м дамоў інвалідам другой групы.

— Пенсію тады не плацілі. Даводзілася жыць за кошт таго, што рабіў людзям. Шафы, сталы, ложка, — уладкае Васіль. — Потым калгасы пачалі арганізоўваць. У нас забраў кая, павозку,

плут, гумно, чатыры гектары зямлі. Галякамі засталіся, працавалі за пустаў «палаккі». Не ведаю, як бы і жылі, калі б не тая ж стаярка, мэбля. У нашых Мярвінах, у суседніх вёсках вы ў многіх хатах убачыце, як кажуць, тварэнне майх рук. У клубе, у канторы калгаса ўсё стаярка таксама зроблена мною.

— Вы жылі на хутары? Цяпер, бачу, домік ваш адмысловы, як шапка.

— Самі ведаеце, хутары тады крышлілі, казалі, маўляў, гэты рассяднік кулакоў. Давалася перажыцца ў вёску. Будоваўся, як і ўсе. Праўда, наняў двух мужчын, каб зруб дапамагілі падняць. Усе астатняе даводзіў сам.

У размову ўступае Марыля:

— Не хваліся, што ўсё ты пынці тут. І я ж дапамагала габляваць дошкі на падлогу, чысціла бярвенне ад кары.

— Было, было, — некай сарамліва ўсміхаецца Васіль. — Без жонкі і праўда не нявыкрутка. Калі дзеці пачалі вучыцца ў Мінск і трэба было іх адзень, абуть, дык мы разам з Марыляй вазілі прадаваць нават у Расею бляшкі, парасят. О, жонка ў мяне дзелавая. Яна — гаспадыня добрая. І праці «смачына пачы, і шыць умею, і выдзіну зробіць» — пальчыкі аблікаш. Шкада, што здароўе падводзіць. А быў жа час, калі на калгаснай рабоце яе мала хто мог абганяць.

— Ты, тата, раскажы пра свайго зладзея чумаданчыка, — гаворыць дачка Ірына, хітра ўсміхаючыся.

— Ды што тут гаварыць, — сарамліва глядзіць на жонку Васіль. — Яшчэ да жаніцбы залацаўся я да твайго маці. У яе хлопцаў было шмат, дзеўка лужкая, прыгожая. Ну я, каб зварнула ўвагу, зрабіў невялікі чумаданчык, прыгожы, акно з рук пльве. Выбраў часіну, забег да іх у хату, адчыніў дзверы і паставіў той чумаданчык для парогі. Потым чуў, як бацька Марылі гаварыў суседзям: «Такоў рэч мог зрабіць толькі сапраўдны майстар». Мне гэтак зрабіла смех, яшчэ пачаў падсаджваць на вярхоўка да Марылі.

Жыццё, жыццё... Колькі ўсяго прашумела, пралацела! Сёння Сандрозды — паважаныя ў вёсцы людзі. Праз два гады адзначаць 50 гадоў смеснага жыцця. Пенсію ў іх небагія. Ёсць хлеб і да хлеба. Два разы на тыдзень у сельмаг прыязджае малако, кефір, смятану. Праўда, зараз у абрэз даюць балоны з газам, торфабыркі. Марознай зімою ў хаце холадна. Мушці, сельсавету, праўдліваю калгаса «Шлях да камунізму» не пашкоджалі па тую сістэму нормы паліва перагледзець у бок павышэння. Асабліва для састарэлых людзей. Тых, хто ўсё сваё жыццё працаваў, працаваў, працаваў.

Канстанцін ПРЫЕМКА.
Клецкі раён.

ВЯСКОВЫЯ БУДНІ

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ

■ Точка зрения

ЕСЛИ ЧЕСТНЫЙ ТРУД — СИНОНИМ НИЩЕНСКОЙ ЖИЗНИ

Сегодня трудно чему-либо удивляться. И все-таки есть одно, что заставляет по-особому смотреть на происходящее. Остановиться, перевести дух, задуматься, наконец. Говорю о нравственности. Она стремительно скатывается к нулевой отметке. Иногда кажется, что мы сидим с ума: всей семьей, всем городом, всей страной. А может быть, так оно и есть?

Рост цен, спад производства, безработица, экономический разброд парализовали. В скором будущем жизнь никто не верит. В уличных очередах так и говорят: «Без помощи Запада вовсе противен ноги».

Плохо, конечно, что мы теперь нищие, растерянные и униженные из-за непродуманных действий политиков. Но еще хуже, если в наших душах будет царствовать моральная нищета. Предположительно к этому предостаточно.

А ведь хватает же средств на частные заграничные командировки у многих начальников, которые потом с удовольствием делятся впечатлениями о «постановке дела» в США, Швеции, Китае, Австралии и т.д. на страницах печати. Я вовсе не против заграничных поездок, но, по самым приблизительным подсчетам, сократи их вдвое — ощутимо пополнятся бы государственная казна.

Руководители ездят на «Мерседесах», «Вольво» и прочих иномарках, которые куплены за доллары, в кивалду, трудовому аспекту нет возможности купить лекарства в наших аптеках. Иля дорожке, иля их попросту нет.

Правильно ставит вопрос Президент Республики Беларусь: «Такие руководители нам не нужны. Они не способны принести пользу ни государству, ни народу. Я считаю, что критерием оценки нашей системы управления должен быть материальный уровень людей».

Часто можно услышать: «Никакой перестройки пока нет, посмотрим, что будет дальше». А «дальше» ничего хорошего не будет. До тех пор, пока мы не перестанем подлаживаться на наше «авось». Авось перестройка произойдет сама собой, авось это будет к лучшему. А нет — что ж, нам не привыкать...

Страшно, но в данном случае пресловутое «авось» может сыграть роковую роль. Мы все надеемся на кого-то и меньше всего ответственности возлагаем на себя. Что ж, нас к этому долго приучали, и вот сейчас мы логичным путем этой «выучки»: я — маленький человек, я — винтик, и в прежних ошибках виноваты все кто угодно — только

не я. Помните сказку про королевство кривых зеркал, где царил ложь, где розу называли крапивой, а банан и подорожник — причудливым человеком? И мы все больше «кривозеркалы» встречаем в повседневной жизни. Сколько было статей, кинофильмов, телепередач, выступлений с большими и малыми трибунами, искажающих действительность!

К сожалению, не многие из нас имеют мужество признать, что в современном мире мы все мы. «Каждый народ достоин своего правителя» — мудрость древних остается мудростью и в наши дни. Правительство — это зеркало народа. «В народе» есть честные и не очень, трудолюбивые и ленивые, есть смелые, а есть и чрезмерно осторожные. Поэтому ожидать от правительства того, что не в силах сделать весь народ в целом, по меньшей мере наивно.

Судьба любой страны складывается из поступков каждого ее гражданина. Почему мы сначала работаем на «авось» /распускаем при этом о «высоких материях»/, а потом героически преодолеваем создаваемые нами же трудности? Почему мы не приучили себя честно и хорошо работать? Почему не отвечаем за сделанное?

На память часто приходят слова Салтыкова-Щедрина: «В наше время очень редко можно встретить достойного человека. Кто ни послушаешь, все на что-то негодуешь, жалуются, вопиют. Один говорит, что слишком мало свобода, другой — что слишком много, один ропщет на то, что власть бездействует, другой — на то, что власть чересчур достаточно действует. Одни находят, что государство нас одолевает, другие — что слишком умны мы стали. Третьи, наконец, утверждают, что все хаотично и притворяются: «Ну где так безобразно видано?» Даже расхитители казенного имущества, и те недоважны, что скоро нечего расхищать будет».

Личные интересы людей разнообразны, часто даже противоречивы. Если нововведения касаются общества в целом, человек на словах выступает «за». Но когда они начинают затрагивать его собственную персону — нередко категорически «против».

ДУХМЯНЫЯ ПЯЛЁСКІ «ВАЛОШКІ»

Так склалася, што самадзейныя калектывы Лагойшчыны рэдка прымаюць удзел у абласных глядацка-конкурсных. «Парог», які яны не могуць пераступіць, — нізкае майстарства, беднасць рэпертуару, жанраў. І вось зроблены «праўдзі». Заслужыў права выступаць на рэспубліканскім фестывалі ўсёго талентаў «Сымон-Музыка» ансамбль Лагойскай дзіцячай музычнай школы «Валошкі», які паказваў цікавую праграму «Купальскае свята». Калі хлопчыкі і дзяўчынкі «працавалі» на сцэне, стваралася ўражанне, што слухачоў нейкая патаемная сіла перанесла да купальскага вогнішча, уцягнула іх у карогі, у пошук кветкі ішчасця...

«Валошкі» усяго два гады. Але ансамбль за гэты час лаў дзесяці канцэрты. Паспяхова выступілі перад працоўнымі г.Барысава. Юныя артысты актыўна ўдзельнічаюць у ўсіх святах, якія ладзяцца ў парку райцэнтра. Атрымалі не адну падзяку ад хлэбаробаў, якіх нямала радуе сваім талентам.

Кіруе выкладчыца дзіцячай музычнай школы Людміла Іосіфаўна Шут, якая добра ведае беларускую нацыянальную культуру, традыцыі, абрады роднага краю. Усё гэта яна перадае дзецям. Адным словам, далёка за межы Лагойшчыны паплыў духмяны пах пялёсткаў «Валошкі»...

Да, адно дело критиковать, другое — принять эту критику и действовать. Еще не так давно маленький мальчик с экрана телевизора восклицал: «Я буду миллионером!» Ничего бы не имел против такой рекламы, если бы вслед за ней рассказали, как же на самом деле заработать миллион честным трудом. Видимо, подобных примеров нет.

Зато есть хаос и кризис, расхищение общенациональной собственности, которое вот-вот будет возведено в ранг закона. Есть слепое насаждение чуждого нам образа жизни. А в итоге — коррупция, проституция, изощренная преступность, исторический и нравственный нигилизм.

Что может произрасти на такой почве? Уверая вас: ничего хорошего. У нас уже сформировалось поколение, для которого честный труд — это синоним нищенской жизни. Для которого работа на производстве /одна из почетных, между прочим, но создает материальные ценности для всего общества/ превращается в самое страшное жизненное наказание. Для этого поколения получить среднее образование уже является проблемой, так как после девятого класса школьные двери перед многими закрываются. Диплом, профессия, специальность становится просто не по карману... А мы все удивляемся, почему так «кусок круга» мечтаний тринадцатилетних мальчиков — пойти в наемники, стать телехранилищем или ракетником, устроиться перекупщиком, почему предлежит желание девочек — выйти замуж за принца или стать «боявоей» подружкой вальтчи.

Всёкое уважающее себя государство обязано воспитанием своего будущего. Мы, похоже, пустили его на самотек, даже стыдясь самого слова «воспитание». Будущее не простит нам, взрослым, такого отношения.

Рано или поздно, но мы поймем, что сотворили.

И главными ответчиками в этом деле будем мы сами. Поэтому, признавая свою вину, надо находить в себе силы и мужество исправлять ошибки.

Оставить все, как было, мы не вправе. Хотя бы для того, чтобы у наших детей не опустошились от бессилия руки, не опустошились от неверия души. Наши ошибки нам же и исправлять.

Сергей БУРЛО.

Праграма тэлебачання з 29 жніўня па 4 верасня

29 жніўня, панядзелак

Беларускае тэлебачанне

9.05. Пад купалам Сусвету.
9.15. Пяць хвілін на жарты.
9.20. АБС-клуб.
9.35. Чарашкі ніндзя.
10.00. Тэлежурнал "Гэ-гэ-гэ".
10.40. Дзелавае вяснік.
10.55. "Сябры і ворагі" доктара Бутэйкі. Д/ф.
11.25. "Жыццё ў танцы". Муз.фільм.
12.30. Памяці паэта Я.Яншчыцы.
13.05. "Познія спатканні".
17.05. Першае класнае калейда-

скоп.
17.30. Навіны.
17.40. "Скарбонка".
17.50. Беларускае тэле-
18.10. Абласныя навіны (Брэст).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Аэробіка.
19.30. Педагагічны экран.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Студыя "Тэлеябрына".
21.40. Спартыўны тэлежурнал.
21.55. Пяць хвілін на жарты.
22.00. Тэлежурнал Дом кіно.
23.05. Пад купалам Сусвету.

23.15. Ніка.
23.30. "Паласа Сімарана". Тэле-
серыял.
0.45. Надвор'е.
Канал "Астанкіна"
17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
17.25. Свет сёння.
17.40. Азбука ўласніка.
17.50, 20.35. Надвор'е.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Дакая ружа". Тэлесеры-
ял.
18.50. Аб жыцці пазбаўленых
волі ў зоне строгага рэжыму ў
Іванушскай вобласці.

19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Маналог.
20.55. Спартыўны агляд.
21.25. "Пімак нянавісцю і кахан-
нем". Мікаіл Зошчанка.
22.15. Каліко ілюзіі.
23.10. Магік-шоу.
Канал "Расія"
6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00.
Весткі.
7.00. Час дзелавага людзей.
7.30. Вуснамі дзіцяці.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. "Вера". Д/ф.
8.45. Зусім сакрэтна.

9.35. "Нэсі Нэсі".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Мульці-пунці.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія.
16.50. Бізнес у Расіі.
17.20. Свята кожны дзень.
17.30. Выхадзіліны 911.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Выкраданне кара-
леўскага рубіна". Маст.фільм.
20.35. Ніхто не забыты.
20.40. Рапарціёр.
21.00. Без рэтушы.

22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Экран кримінальных паве-
дамленняў.
22.45. Приватная калекцыя.
Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм
ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямечкая хваля".
13.00. Адам і Ева +.
13.30. "Каміла".
14.20. "Нараджэнне таленту".
14.45. "Страсці".

16.20. Падарожжа па Усходзе.
16.35. "Тут мой прычал".
17.20. Аруцян Акапан у фільме
"Звычайныя людзі".
18.05. "Дзядзечка Аў".
18.55. "Страсці".
19.05. "Каміла". Тэлесерыял.
19.55. Тэлефільм.
20.45. Тэлеслужба беспекі.
20.55. "Тэатральны бінокль".
21.25. Тэлемагніт.
21.30. Па ўсёй Расіі.
22.00. Спорт, спорт, спорт...
22.15. Ваш стыль.
22.20. Спявачка Л.Мкртчян.

8 канал

29 жніўня, панядзелак

18.00. «Забытае кіно!..»
Художественны фільм
«Кукарача».
19.30. Мультипликацый-
ны фільм.
20.05. Тэлесеріал «Место
встречи изменить нельзя».
1 серия.
21.15. «Вось мы ... для
вас...».
21.25. У афішы.
21.45. Гордаскія часы.
22.00. Художественны
фільм «Кто этот человек?».

30 жніўня, аўторак

Беларускае тэлебачанне

8.00. Ранняе распушчэнне.
8.10. Эканаміст.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. Фільм-канцэрт.
9.05. Творчы вечар В.Аколавай.
10.05. "Паласа Сімарана".
11.20. "Звычайнае жыццё" доктара
Бызова. Д/ф.
12.20. "Багучыне жыццё".
Маст.фільм.
13.35. "Міхалі Жанецкі". "Выбра-
ныя творы".
14.45. "Вузельчыкі памяці". "Каб
горан не згас". Д/ф.
15.30. "Нов І К" - топ-10.
16.30. Міжнародныя спа-
борніцтва па канкуру на Кубак
Беларускай асацыяцыі конге-

доўл.
17.10. Дарожная азбука.
17.30. Навіны.
17.40. Мульціфільм.
18.00. Эканаміст.
18.10. Абласныя навіны
(Віцебск).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Парады агароднікам.
19.25. Чэмпіянат міжнароднай
прафесійнай баскетбольнай лігі.
РТІ (Мінск) — "Жальгірыс"
(Каўнас). 2-гі тайм.
20.10. Мульціфільм для дорос-
лых.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. "Маё каханне, мой смут-
ак". Тэлесерыял.
22.35. Пад купалам Сусвету.

22.45. Ніка.
23.00. "Крок". "Тое-сёе пра
піва".
23.35. Надвор'е.
Канал "Астанкіна"
7.00, 10.00, 15.00, 17.00, 20.00.
23.15. Навіны.
8.00. Агляд рынку нерухома-
сці.
8.15. Вясёлыя ноткі.
8.40. "Дакая ружа".
9.05. Мульціфільм.
9.20. Чалавек і закон.
9.45. Справа.
15.25. "Вайна гобатаў".
Мульціфільм.
15.50. Паміж намі, дзяўчынкамі.
16.05. Рок-урок.
16.40. За кулісамі.
17.25. Хакей. Міжнародны
турнір. Кубак "Спартак". "Зоркі

Расіі" — "Спартак" (Масква).
20.35. Надвор'е.
20.45. З першых рук.
20.55. Тама.
21.45. IX тэлевізійны конкурс ма-
ладых выканаўцаў эстраднай
песні "Ялта-Масква-трансміт-
94".
23.25. Праграма "Х"
23.40. Аўта-шоу.
Канал "Расія"
6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00.
Весткі.
7.00. Час дзелавага людзей.
7.30. Любімыя мелодыі.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Рапарціёр.
8.40. Без рэтушы.
9.35. Тэлегазета.
9.40. XX стагоддзе ў кадры і за

кадрам. "Ад Кацюшы да Бура-
на".
10.40. Сялянскае пытанне. Сус-
ветны кірмаш "Расійскі фермер-
94".
15.20. Музычны дзіцячы фести-
валь "Екацярынабург-Масква".
Ч.1-я.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія.
16.50. Ваша права.
17.05. Чалавек справы.
17.40. Свята кожны дзень.
17.55. Чэмпіянат Расіі па футбо-
лу. "Спартак" (Масква) — "Спар-
так" (Уладзікаўзк). 1-ы тайм.
18.50. Падрабязнасці.
19.25. Чэмпіянат Расіі па футбо-
лу. "Спартак" (Масква) — "Спар-
так" (Уладзікаўзк). 2-гі тайм.
20.15. L-клуб.
21.00. Я — лідэр.

21.25. "А.Чалентана — кароль
успіху дурняў". Забаўляльная
праграма.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Фільм-прам'ер.
22.50. "А.Чалентана — кароль
успіху дурняў". Працяг за-
баўляльнай праграмы.
Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм
ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямечкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. "Каміла".
14.20. "Дзядзечка Аў".
14.45. "Веру ў цябе". Тэлефільм.
15.50. Тэлемагніт.

15.55. "Паўлаўскія музы". Му-
зычны фільм.
16.45. "Дзень нараджэння круг-
лы год".
17.10. "Чалавек слова".
17.35. Ваша права.
18.05. "Дзядзечка Аў у горадзе".
18.55. "Русалка-балерына".
19.05. "Каміла". Тэлесерыял.
19.55. "Адпачынае восенню".
20.45. Тэлеслужба беспекі.
20.55. Пётр Мамонаў. "Мастац-
тва рук".
21.25. Тэлемагніт.
21.30. Будні.
22.00. Спорт, спорт, спорт...
22.15. Ваш стыль.
22.20. "Угрым-рака". Маст.фільм.

30 жніўня, аўторак

18.00. «Забытае кіно!..»
Художественны фільм
«Сережа».
19.20. Студія «Интекс»:
«Новости».
19.30. Мультипликацион-
ны фільм.
20.05. Тэлесеріал «Место
встречи изменить нельзя».
2 серия.
21.15. ВАНТ. Репортаж.
21.20. Рынок.
21.50. Художественный
фільм «Нелюбобы».

31 жніўня, серада

Беларускае тэлебачанне

8.00. Ранняе распушчэнне.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.35. "Магічны круг". Фільм-кан-
цэрт.
9.05. "Маё каханне, мой смутак".
10.05. Аэробіка.
10.35. Дыялог з прыродай.
11.15. Ваучер-шоу.
11.35. Тэлежурнал Дом кіно.
12.40. "Славянскі базар-94". Кан-
цэрт зорак славянскай эстрады.
16.30. Відамы-навідзмы.
17.30. Навіны.
17.40. "Алі-баба і сорок раз-
бойнікаў".
18.10. Абласныя навіны (Гомель).
18.25. Бі-бі-сі.
19.00. "Крэда".
19.20. Чэмпіянат Міжнароднай
прафесійнай баскетбольнай лігі.
РТІ (Мінск) — "Акварыус" (Ва-
лгард). 2-гі тайм.
20.10. Мульціфільм для дорос-

лых.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.30. Трыбуна Прэзідэнта
Рэспублікі Беларусь.
22.20. "Маё каханне, мой смут-
ак". Тэлесерыял.
23.20. Пад купалам Сусвету.
23.30. "Крок". "Карамболь". Ус-
памінаючы Інаквенція Смакту-
ноўскага.
24.05. Ніка.
0.20. Надвор'е.
Канал "Астанкіна"
7.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.20.
Навіны.
8.00. Расійскі дайджэст.
8.15. "Суседзі".
8.30. "Дзікая ружа".
8.45. Клуб падарожнікаў.
9.45. Дзелавае вяснік.
10.00, 13.00. Прамы рэпартаж аб
вывадзе расійскіх войск з Гер-
маніі.

15.25. "Вайна гобатаў".
Мульціфільм.
15.50. Наш музычны клуб.
16.05. "Лятучы дом".
16.40. За кулісамі.
17.25. Свет сёння.
17.40. Тэхнадом.
17.50, 20.35. Надвор'е.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Дакая ружа". Тэлесеры-
ял.
18.50. Калі... Вядучы — У.По-
анер.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Рэпартаж аб вывадзе
расійскіх войск з Германіі.
21.10. "Графіна". Маст.фільм.
22.40. У гасцях у Мусліма Мага-
маева.
23.30. У свеце джаза.
Канал "Расія"
6.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.00. Час дзелавага людзей.
7.30. Добрай раніцы. Снеданне
для чэмпіёнаў.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.

8.25. Тэлегазета.
8.30. "Санта-Барбара".
9.00. Рэанімі канцэрт.
9.40. Галасы. Маладзёжная пра-
грама.
10.10. Сялянскае пытанне.
10.30. Урачыстая цырымонія вы-
ваду расійскіх войск з Германіі.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм
ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямечкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. "Каміла".
14.20. "Кубкі".
14.45. "Рытм раз".
16.10. Еўрапейскі калейдаскоп.
16.40. Аб творчасці В.П.Са-
лаўева-Сядога.
17.10. "Ашалямляльныя прыгоды
мушкетёраў".
18.55. "Чалавек з дзіцячым ак-
цэнтам".
19.05. "Каміла". Тэлесерыял.
20.05. Блед-клуб.
20.45. Тэлеслужба беспекі.
20.55. Фільм-канцэрт.
21.10. Музычны момант.
21.25. Тэлемагніт.
21.30. Будні.
22.00. Спорт, спорт, спорт...
22.15. Ваш стыль.
22.20. "Угрым-рака". Маст.фільм.

31 жніўня, серада

18.00. Художественный
фільм «Женщина в мо-
ре».
19.05. Немецкая волна.
19.35. Мультипликацион-
ны фільм.
20.05. Тэлесеріал «Место
встречи изменить нельзя».
3 серия.
21.15. Домашний врач.
21.40. «Студия БМ»: «Рок
на вакациях». Рок-фест с
участием рок-группы
«Мроя», «Улиас», «Новое
небо», «Зиндани», «Крама»,
«Ливи брайк».
22.10. Гордаскія часы.
22.20. Художественный
фільм «Ариэль».

1 верасня, чацвер

Беларускае тэлебачанне

8.00. Ранняе распушчэнне.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.35. "Крэда".
8.55. Урок здарова.
9.20. "Маё каханне, мой смутак".
10.20. Кампазітар А.Арохав.
11.05. "Залаты плёс". Д/ф.
11.55. Мульціфільм.
12.20. "Славянскі базар-94".
"Песнярам" — 25. Юбілейны
канцэрт.
15.05. "Карусель на базарнай
плошчы".
16.30. ТБ — школе. Паззія А.Ку-
ляшова.
17.05. Праграма перадач.

17.10. "Бімбат".
17.30. Навіны.
17.40. "Муравейка Ціпа".
Мульціфільм.
17.50. "Жывая гісторыя". "Бук-
вар".
18.05. Зачытайце маё пісьмо...
18.10. Абласныя навіны (Гродна).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Чэмпіянат Міжнароднай
прафесійнай баскетбольнай лігі.
РТІ (Мінск) — ЦСК ВПС (Сама-
ра).
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. "Маё каханне, мой смут-
ак". Тэлесерыял.
22.35. Пад купалам Сусвету.
22.45. Ніка.
23.00. "Крок".

0.20. Надвор'е.
Канал "Астанкіна"
7.00, 10.00, 15.00, 17.00, 20.00.
23.00. Навіны.
8.00. Агляд рынку нерухома-
сці.
8.20. Паглядзі, паслухай...
8.40. "Дакая ружа".
9.10. Гуцыч домра.
9.25. Каўкас. "Кабардзіна-Балка-
рыя". Д/ф.
9.45. Прадпрыемства.
15.25. "Вайна гобатаў".
Мульціфільм.
15.50. Дзеці Масквы.
16.00. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.25. Документальны фільм.
17.40. Загадка СБ.
17.50, 20.30. Надвор'е.

18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Дакая ружа". Тэлесеры-
ял.
18.50. Аўтарская праграма
Л.Філатова.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Чалавек туды.
21.05. "Кожнаму сваё пекла".
23.10. Палітбюро.
24.00. Чэмпіянат свету па вод-
ных віджах спорту. Скачкі ў ваду.
Канал "Расія"
6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00.
Весткі.
7.00. Час дзелавага людзей.
7.30. Сем нот у шчыні. Б.Аку-
жава.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.

8.25. Паехалі.
8.35. "Санта-Барбара".
9.25. "Катлава". Д/ф.
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія.
16.50. Бізнес у Расіі.
17.20. Свята кожны дзень.
17.35. Шэраман-шоу.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэле-
серыял.
20.25. Пяць хвілін аб добрым
жыцці.
20.30. Гранд-рэпартаж.

21.05. Праграма С.Шолахава.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Экран кримінальных паве-
дамленняў.
22.45. Зорны дождж.
Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм
ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямечкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. "Кот І К".
13.40. "Юлька, Вася і іншыя".
Тэлефільм.
14.00. "Мастацтва Федоскіна".
Д/ф.
14.45. "Чалавек з бульвара Капу-
цынаў". Маст. фільм.
16.40. "Запомні, прынца, ці
Тайна бабучынай шкатулкі".
Тэлеспектакль.

17.25. "Калі іграе клавесін".
18.10. "Памылка дзядзечкі Аў".
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.05. "Башы-Анч".
21.00. Тэлеслужба беспекі.
21.25. Тэлемагніт.
21.30. Будні.
22.00. Спартыўныя навіны.
22.15. Ваш стыль.
22.20. "Вячэрні звон". Музычны
канал.

1 верасня, чацвер

10.00. «Забытае кіно!..»
Художественный фільм
«Гусарская баллада».
19.30. Мультипликацион-
ны фільм.
20.05. Тэлесеріал «Место
встречи изменить нельзя».
4 серия.
21.20. К сведению.
21.35. ВАНТ. Репортаж.
21.45. Художественный
фільм «Волшебное логово».

2 верасня, пятніца

Беларускае тэлебачанне

8.00. Ранняе распушчэнне.
8.10. Эканаміст.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. "Роздум аб казцы". Д/ф.
9.00. ТБ — школе. Паззія А.Ку-
ляшова.
9.35. "Маё каханне, мой смутак".
10.35. Фільм-канцэрт.
11.05. Роднае слова.
11.35. Сённяшні дзень ахвяр
Чарнобыля.
12.35. "Хаджа Насрэдзін".
13.00. "Бімбат".
13.20. "Законны шлюб".
16.35. "Хто сказаў "мяў"?".

Іншыя мульціфільмы.
16.55. "Бімбат".
17.15. Навіны.
17.25. Навіны.
17.50. "Жывая гісторыя". "Бук-
вар".
18.05. Зачытайце маё пісьмо...
18.10. Абласныя навіны (Гродна).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Чэмпіянат Міжнароднай
прафесійнай баскетбольнай лігі.
РТІ (Мінск) — ЦСК ВПС (Сама-
ра).
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. "Маё каханне, мой смут-
ак". Тэлесерыял.
22.35. Пад купалам Сусвету.
22.45. Ніка.
23.00. "Крок".

Канал "Астанкіна"
7.00, 10.00, 15.00, 17.00, 20.00.
23.00. Навіны.
8.00. Агляд рынку нерухома-
сці.
8.20. Паглядзі, паслухай...
8.40. "Дакая ружа".
9.10. Гуцыч домра.
9.25. Каўкас. "Кабардзіна-Балка-
рыя". Д/ф.
9.45. Прадпрыемства.
15.25. "Вайна гобатаў".
Мульціфільм.
15.50. Дзеці Масквы.
16.00. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.25. Документальны фільм.
17.40. Загадка СБ.
17.50, 20.30. Надвор'е.

18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Дакая ружа". Тэлесеры-
ял.
18.50. Аўтарская праграма
Л.Філатова.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Чалавек туды.
21.05. "Кожнаму сваё пекла".
23.10. Палітбюро.
24.00. Чэмпіянат свету па вод-
ных віджах спорту. Скачкі ў ваду.
Канал "Расія"
6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00.
Весткі.
7.00. Час дзелавага людзей.
7.30. Сем нот у шчыні. Б.Аку-
жава.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.

9.55. "К-2" прадстаўляе: "САС".
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія.
16.50. Бізнес у Расіі.
17.20. Свята кожны дзень.
17.35. Шэраман-шоу.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэле-
серыял.
20.25. Пяць хвілін аб добрым
жыцці.
20.30. Гранд-рэпартаж.

22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. "Тайс". Маст.фільм.
Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм
ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямечкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. "Кот І К".
13.40. "Юлька, Вася і іншыя".
Тэлефільм.
14.00. "Мастацтва Федоскіна".
Д/ф.
14.45. "Чалавек з бульвара Капу-
цынаў". Маст. фільм.
16.40. "Запомні, прынца, ці
Тайна бабучынай шкатулкі".
Тэлеспектакль.

17.25. "Калі іграе клавесін".
18.10. "Памылка дзядзечкі Аў".
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.05. "Башы-Анч".
21.00. Тэлеслужба беспекі.
21.25. Тэлемагніт.
21.30. Будні.
22.00. Спартыўныя навіны.
22.15. Ваш стыль.
22.20. "Вячэрні звон". Музычны
канал.

2 верасня, пятніца

18.00. Семейный сериал
«Швейцарские Робинзо-
ны».
18.45. Мультипликацион-
ны фільм.
19.15. Гордаскія часы.
19.20. Тэлесеріал «Место
встречи изменить нельзя».
5 серия.
20.45. Foxe music /по-
втор/.
21.30. Время местное.
22.00. Художественный
фільм «Женщина в шля-
пе».

3 верасня, субота

Алесь ШЛЕГ

Сталінскія Байстрэўкі

(Працяг. Пачатак у № 88, 89)

Вуліца, на якой жыў Шура Карэньчык і Эдзік Ждановіч, называлася Свободнай. У канцы яе стаяла вялізная бела-каменная царква. Зірнуўшы на яе зялёны купал, Шура ўспомніў, што ў падвале царквы жыў аднакласнік, браты Сяргей і Грышка Булавецкі. Бацька іхні быў вартавы і званар. З гэтай нагоды потым адказаў ім адзін з падвалаў для жылы. Гэта было змрочнае памяшканне з адзіным акном пад самай століцай. Пасярод яго стаяла «буржуйка», зробленая з жалезнай бочкі. Труба ад яе выходзіла ў акно. Калі не гарэла лампа або кавалак аліпый старынавай свечкі, у памяшканні панавалі шэры змрок. Сяргей быў старэйшы за Грышку, ён па два гады сядзеў у шостым і сёмым класе. Як браты рыхтавалі ўрок у такой цемноты, для Шуры заставалася загадкай. Яны былі ад розных бацькоў і не дужа шанавалі адзін аднаго. Прыгожага, падобнага на херувімчыка Грышку любіў магутны, з барадой да пояса, дыякан. Ён сцерагна падкармліваў яго, апраўнаў. На ім заўсёды была чыстая кашуля і штаны, якія туга абцягвалі яго зусім не хлапцёвы аздак. Чыснены і лагодны Грышка рэзка розніўся ад негаваркага, у залепленых штанах Сяргея. Шура Карэньчык ні разу не быў на царкоўнай службе, бо Бога бацька ўспамінаў толькі ў мацішчых. Аднойчы ў нядзелю, згаварыўшыся з Эдзікам Ждановічам, яны сціпенны праціснулі праз натоўп веруючых і, задрэўшы галовы, з захваленнем разглядалі дзіўныя фрэскі на столі і сценах. Такага хараста Шура яшчэ нідзе не бачыў. Тавары святыя былі на дзіва чалавечымі, міласэрнымі і добрымі. Агульнае ўражанне ўзмацняў малітоўна-пшчотны жаночы хор. Грымнуў басам дыякан з амбона. Шура схамінуўся і паўшаў вачыма Эдзіка. Той выпушчыў вочы глядзеў туды, дзе былі раззачынены варты. Яны павольна раскінуліся, адтуль уначыста выліў поп. Па баках яго ішлі ў беласнежнай адзенні Сяргей і Грышка. Шура аспуніўся. Нехта шыкнуў яго за бок. Ён павярнуўся. Эдзік Ждановіч паказваў яму вачыма на Вальку Зубаву, які стаў амаў побач. Яны задан пасунуліся ад яго і шчыльна выйраліся з натоўпу. Але ў Валькі Зубава былі добрыя вочы. Школьны камсамольскі сакратар Вітольд Шпак два разы прыходзіў дамоў, але, на ішчасце, не заспеў нікога з бацькоў. Калі ён трэці раз ішоў са сваёй высокай місіяй, хлопцы перастраілі яго на вуліцы і так натаўклі, што ён навеяў забыві дарогу да Шуравага дому. Калі ж разбіраў паводзіны Сяргея і Грышкі Булавецкіх, класная мамэль абуралася і сказала ў іх, чаму яны пайшлі служыцца да папа. «Таму што бацьшча пашоў за нас бацьку пашыдзец рублёў і дазваляе нам рабіць урокі ў пакойчыку старэйшых», — пачырванелі, адказаў Сяргей. «А каб вы адмовіліся?» — не сунілася класная. «Тадэ б... тадэ б нам не было дзе чытаць і пісаць», — апусціў галаву Сяргей. «Ты велікі нехайнік», — сказала яму класная. — Паглядзі на сабе і паглядзі на свайго брата. Хіба вам бацькі не аднолькава купілі адрэзку? «А вы ў яго самі спытайце!» — вывернуўся Сяргей. Усе павярнуліся да Грышкі. Ён падхапіўся і кінуўся з класа. Узяўшы гармідар, Валька Зубав сядзеў на першай парце і сціпла маўчаў. Браты выключылі са школы. Сяргей падпісываў Вальку Зубаву, адным ударам збіў яго з ног. Выйшнуўшы з Валькавай кішні новыя камсамольскія білет, раз'юшана разараў яго і ішнуў яму ў скрыжаваны твар. Ноччу Сяргей арыштаваў... — Што ты на царку так загледеўся? — абарваў Шуравы ўспаміны Эдзіка голас. — Ці не памаліцца хочаш? — Ды ўспомніўся Сяргей Булавецка. Што з ім, не ведаеш? — Днямі бачыў яго матку — з базару ішла. Сказала, што заганіла Сяргея туды, дзе Макар цяля пасе. І пісьмы пісаць няможна. Забаранілі. — Шурык, прывіцеці! Да іх падыходзіла кудыгавая Рыта. Галы са тры назад у яе захавалася левая нага. І цяпер на ёй быў бандаж, зроблены са сталёвых пласцін, абцягнутых хромам. У Рыты былі вялізныя чорныя вочы, доўгія, колеру чырвонай медзі, валасы. Яна скончыла дзевяты клас іхняй школы. Рыта да сёння пакутавала, калі вулічныя хлапчкі, ішчы эдзік убаўчылі яе, пачыналі арыштаваць на кулгавы і крычаць: «Руб-сорок! Руб-сорок!» Гэты крык заставяў яе знімаць, бо яна мела звычку чытаць на хад. Маці яе, базарная гандлярка Люба, была напайшай сямброўка Шуравы махачы. Часам яны даволі бесшумна, але з глумарам, абморокувалі пры ім мужычынскі гонадзіс сваіх знаёмых. Люба магла падскочыць да Шуры, памацаць між ног і, залпаваючы смехам, сказаць: «Слухай, Зосі! А ў яго ўжо там нішто сабе! Можна, ты мне яго на ночку пазычыш? Ці ты сама хочаш прабавіць?» Махача замахавалася на яе чым падпаде, а Шура вылятаў з пакоя. Аднак пасля гэтага чамусьці адчуваў нейкую гарачую ўзбуджанасць, якая не хутка затухала. — Цябе твая мамачка шукала, — падшышоўшы, паведвала Рыта. — Па маляко ёй не было каму ісці. Пасылалі на машыне бацьку Аліка Рогача. Цяпер не зайдзючыю табе, Шурык. — Рыта, ты мне не бачыла, — змрочна сказаў Шура. — Зразумела? — Безумоўна, — сумна ўсміхнулася яна. — Вы хочаць што-небудзь есці сёння? — Ды вост там і абморокуем, у яго растаран падацца, — уздыхнуў Шура. — Можна, у цябе прапановы ёсць? — Толькі адна: пайшлі да мяне. Мама паслала ў Мінск, вернецца заўтра вечарам. — Прапанова прымаецца. Ідзі, мы за табой. Не трэба, каб нас разам бачылі. Гледзячы ў іх услед, Шура падумаў, што ўзасматне прычынненне, іхня блізкасць пачалася пасля таго, як Валька Зубав, паіраўнае падкупішы малых шпанікоў цукеркамі, падвучыў іх вырываць у Рыты партфель і высыпаць яе кнігі ў калюжыню. Малыя наляцелі на Рыту знічэўку. Шура тады якраз пераходзіў вуліцу. Ён рынуўся

Вот уже двенадцать лет, как ушла из жизни удивительная певица, обладавшая чарующим голосом, — Анна Герман. Но до сих пор невозможно поверить в это роковое событие. Просто не могло, не должно было такое произойти...

1964 год. Голубоглазая, золотоволосая, олицетворение женственности, в один счастливый день она покорила Сопот «Танцующими эвридиками», а потом покорила весь мир. Три года триумфального успеха — и вдруг страшное известие: в Италии попала в автомобильную катастрофу, положение тяжёлое... Разбитый «фиат» нашёл только под утро. В двадцати метрах от него лежала женщина. Дорожная полиция установила «её имя» — польская артистка Анна Герман. Авария произошла ночью по дороге в Милан. Врачи не знали, с чего начинать спасение. Очень долго оставалась без памяти, не могла сказать ни слова... Пять месяцев лежала «замурованной» в гипс. Ещё столько же — полная неподвижность без гипса... Два итальянских госпиталя и три польские

больницы возвращали её к жизни. Через два года начала упражнения с памятью — ведь не помнила ни одной песни. Потом попыталась петь — шепотом и понемножку...

Вроцлавской эстрады. Прослушивание — и первый настоящий успех: Анну зачислили в штат. За два года на фестивалях в Сопоте, Ополье, Ульштыне она

ботать над собственной программой, сочинять музыку. Одну из своих песен — «Спасибо, мама» — Анна посвятила самому дорогому человеку. Она давно мечтала поведать о

чир-онкологи принимают решение немедленно оперировать. Из больницы её, прооперированную, выписали довольно скоро, улучшения же не наступило. 26 августа 1982 года Анна Герман умерла.

...В самые трудные годы певцу горячо поддерживали друзья. Некоторые специально создавали для неё песни. Среди таких песен — «Надежда» Александры Пахмутовой и Николая Добронравова. Как она пела эту выстраданную ею песню! Казалось, надежда никогда не покинет её.

Сегодня, к сожалению, не часто звучит по радио и телевидению удивительный голос Анны Герман, но песни, которые она пела, живут в сердцах миллионов людей. Ибо пела она сердцем — чистым и добрым, щедрым и золотым. Забыть её невозможно, как невозможно погасить солнце. Звезда светит вечно. И несёт свой животворный свет в наши души, вдохновляя, исцеляя, очеловечивая и бесконечно волнуя.

Михаил ПОЗДНЯКОВ.

ЗВЕЗДА СВЕТИТ ВЕЧНО

Памяти Анны Герман

Родилась Анна Герман в 1935 году в городе Ургенче (Узбекистан). Здесь же вместе с мамой и бабушкой жила в детстве. В Ургенче она пошла в школу. А после окончания войны вместе с семьёй Анны переехала в Польшу, в город Вроцлав.

Петь Анечка начала с раннего детства, но, как говорила сама певица, серьёзное увлечение песней пришло в последний год учёбы в университете. Она занималась тогда в студенческом театре «Каламбур». Подруга подсказала ей обратиться в дирекцию

получает семь первых премий и лауреатский венок Международного фестиваля в Остенде. Анна Герман гастролирует по Англии, Франции, США. С огромной радостью приезжает в Советский Союз. Первый же концерт в Москве отверг её сомнения и опасения (ведь по-русски и нет сверхмодных песен): зал взорвался криками «браво!» Зрители залились ей давно знакомыми. Затем та роковая поездка в Италию. Авария... Благодаря великому мужеству, она не только выжила и стала ходить, но и начала ра-

Свекольник холодный

3 морковки, 1 стакан кислого молока, 4 свеклы с ботвой, 2 перышка зеленого лука, 1,5 л воды, 6 свежих огурцов, соль, лимонная кислота, 1 столовая сахара, укроп.

Ботву отделить от корнеплодов, тщательно промыть, мелко порубить. Свеклу и морковь промыть, срезать темные места и пропустить через мясорубку. Ботву и овощи смешать, залить горячей водой, положить соль, сахар,

Свекольник с крапивой

5 шт. свеклы с ботвой, 4 столожки рубленых листьев крапивы, 2 лукавицы, 1 морковка, 4 столожки растительного масла, 2 столожки рубленой зелени кинзы, 2 л воды, 4 чайные ложки сахара, 1,5 л воды, зелень петрушки, укропа.

Хорошо промытые и крупно нарезанные свеклу, ее листья, крапиву, шавель залить кипятком, варить 3 мин., охладить. В холодные щи добавить сметану, сахар, мелко нарезанные зелень и яйцо вкрутую.

Щи зеленые холодные

200 г свеклы с ботвой, 200 г шавеля, 200 г шпината, 200 г молодых листьев крапивы, 4 столожки сметаны, 3 яйца, 2 чайные ложки сахара, 1,5 л воды, зелень петрушки, укропа.

Хорошо промытые и крупно нарезанные свеклу, ее листья, крапиву, шавель залить кипятком, варить 3 мин., охладить. В холодные щи добавить сметану, сахар, мелко нарезанные зелень и яйцо вкрутую.

Спорт

3 ВЫСОКИМ ЗВАННЕМ

Галоўны спецыяліст Мінскага аблспарткамітэта Уладзімір Грыцэвіч і намеснік дырэктара РСДЮШАР Міністэрства адукацыі Беларусі Леанід Назарук былі запрошаны на міжнародны семінар суддзяў па гандболе, які на працягу пяці дзён прайшоў у Славеніі.

Па выніках семінара, дзе ўдзельнікі здавалі экзамены па фізічнай і спецыяльнай падрыхтоўцы, У.Грыцэвічу і Л.Назаруку прысвоены званні суддзяў міжнароднага катэгорыі. Яны ўжо атрымалі назначэнні на судзействы ў еўрапейскіх кубках і міжнародных турнірах.

ВЫБЫЛІ З БАРАЦЬБЫ

Пятворны матч розыгрышу Кубка на ўладальніка Кубка баўрыскай «Фандак» прайшоў у Албаніі клубу «Ціран» — 0:3. Хоць першы матч «Фандак» выйграў тэксемас з перавагай у тры мячы — 4:1, працягваючы ўдзел у розыгрышы будучага Кубка Албаніі. Рашучую ролю адыграў мяч, які «Ціран» забіў у канцы матча ў Мінска.

ЛІДЗІРУЮЦЬ «БЕЛЫЯ РОСЫ»

Пасля трынаццаці тураў на чэмпіянаты ўласці па футболе лідзюю каманда «Белыя Росы» з Першай мінскай футшквалы. У яе 22 ачкі. Птушкавод у апошніх двух турах агуляў ішчыню з кампільскім «Меліаратарам» — 2:2 і выйграў у вілейскай «Камунальнай» — 3:2.

Па 19 ачкоў маюць смалевіцкі «Крышталі» і мар'нагорскі «Бет-плас». У дваццаці турх яны адпаведна перамаглі футбалістаў «Стара-Барысавы» — 3:1 і старобінскіх «Аўтамабілістаў» — 5:0 і маюць актыўнае 18 ачкоў. У «Меліаратар» — 16, «Камунальнай» — 11, «Арсны» — «Маліта» і валоўжыцкіх «Іскры» — па 10, «Аўтамабілістаў» і «Стара-Барысавы» — па 9 і «Нёмана» — 3 ачкі.

Сёння — чарговы тур.

Павел ЖУРБА.

3 залы суда

ПАСЛУЖАВЫЯ ХЛОПЧЫКІ

Знаёмства было шапачнае. У вятчэрнім дэзель-поезде «Салігорск-Суджук» ехалі вясеніаццэадавыя, нідзе не працуючыя хлопцы — Сяргей Аляшкевіч і Вадым Пітэроўскі. Абодва салігорцы. На выгладзе — у меру ветлівых, не вышліўчых, без якіх-небудзь прыкмет, арыстэўнасі ў вачах. Насупраць іх сядзела саракачатырохгадовая жанчына Салуха Вольга Ч. Хлопцы спыталі ў яе, колькі часу. Та я адказала, што я маю гадзінніка. Яны яшчэ аб тым спыталіся ў яе, але жанчына ўхілялася ад гутаркі.

Шышлі на станцыі «Суджук» разам. Вольга прагаваралася праходзіўшым аўтобусу, шафёр пратраўваў, у салон зашлі і тры вагонныя спадарожнікі. У цэнтры горада жылі. Хлопцы прапанавалі Вользе падзесяць яе сумку. Яна пагадзілася, каля свайго дома падзківала за пасадку. Адзін з хлопцаў падзківаўся чамусьці, з кім яна жыла. Вольга шпыра адказала: з сынам і сужэнцам. На тым і развіталіся.

Далей усе разгортвалася як у кіндагэтыцы. Хвілін праз дзесяць тры хлопцы пазванілі ў дзверы кватэры Вольгі. Жанчына прыдхвіліла іх, Аляшкевіч і Пітэроўскі рашуча зайшлі ў прыхожую. Пітэроўскі на стала ў кухні скапіў нож і наставіў яго на Вольгу. Пагражаючы, загадаў: — Неадкладна ададай мне два пірсіёнкі, завушніцы, лапцужок з крыжыкам! Інакш будзе дрона!

Міхась АДАМАЎ.

«Официальный представитель датских фирм "Interacoustics AS" и "Otonic" ООО "Могилевэлектром"

РЕАЛИЗУЕТ на рынке Беларуси продукцию этих фирм: аудиометры (специальные, клинические, импедансные); слуховые аппараты разных модификаций.

Адрес: 212014, г.Могилев, ул.Ленинская, 27. Тел.(0222) 25-83-30, факс 22-89-24.

Агентство «Реклама-пресс»

27 жніўня, субота

Беларускае тэлебачанне

16.05. Тэлевізійны Дом кіно. 17.05. Юбілейны вечар народнага артыста Беларускага Віктара Буачыча. 19.05. «Нова І К»-тон-10. 20.05. «Чарапашкі ніндзя». 20.30. Пяць хвілін на жарты. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарам. 21.35. «Кажане немаладага чалавека». Маст.фільм. 22.05. Пад купалам Сусвету. 22.05. «Каскад». 23.25. Відэамагнітэдыма.

Канал «Астанкіна»

15.50. Кінкацэрт «Надзвычайны суд». 16.20. Чакайце адказу. 16.55. Футбол. «Лакматэ» (Масква) — «АмАЗ». 17.55. Да і пасля... 18.45. «Айвенга». 2-я серыя. 19.40. Добры ночы, малышы! 20.00. Навіны плюс. 20.35. 22.25. Надвор'е. 20.45. «Камісар». Тэлесерыял. 21.45. Смеркапаўнарама. Вядучы — Я.Пятрасін. 22.35. Ялта—Масква—трансміт-94.

Канал «Радзі»

14.45. «Брыльянтавая рука». Маст.фільм. 16.35. Свята кожны дзень. 16.45. Вуснамі дацяці. 17.15. Тэлеаўдэіт. 17.20. «Вочы чорныя». Маст.фільм. 19.00. 22.00. Весткі. 20.45. Фільм-прэм'ер. 21.05. Зусім сматна. 22.20. Аўтагінэзіс. 22.25. Зоркі гавораць. 22.30. Спартыўная карусель. 22.35. Праграма «А». 23.35. «Бараніада».

Санкт-Пецярбург

17.30. 18.30. 21.45. Інформ ТБ. 17.55. 18.55. Экспрэс-кіно. 19.15. «Страсі». 20.45. «Нагідаваныя, вочы ясныя». 21.30. Кіноцэнт Ф.Шапэна. 22.05. Вах ішчыл. 22.10. Адам і Ева+. 22.40. «Трывожныя нчы ў Самары». Маст.фільм.

28 жніўня, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10. Пад купалам Сусвету. 8.20. Пяць хвілін на жарты. 8.25. Слова да чалавека. 8.55. Праграма вайсковых. 9.40. Урокі здароўя. 10.05. Нядзельная прапаведзь свяшчэнніка Аляксея Шынкевіча. 10.15. Беларускі тур. 10.35. «Чарапашкі ніндзя». Маст.фільм. 11.00. «Кажане немаладага чалавека». Маст.фільм. 12.20. АВС-тэст. 12.35. Аэробіка. Урокі Наталлі Навалькавай. 13.05. MTV. Лепшыя хіты. 13.35. Кола дэда. Беларуская дуда. 14.00. Асілак. 15.00. Шоў-ТВ «Тры апельсіны». 15.15. Памі нам, жанчынамі. 16.00. «Чарыяна № 13». «Лясная». «Аўтамабілістаў катэ Леапальда». Маст.фільм. 16.30. Наталі. Праграма для жанчын. 16.50. Чэмпіянат Беларусі па мастацкай гімнастыцы. 17.30. «І за гарою пакланюся...». Ф.М.Янкоўскі.

8 канал

27 жніўня, субота

15.00. Художественный фильм «Герои неистовых». 16.30. Проповедник Кеннет Коупленд. 17.00. Мультсериал «Трансформеры». 78, 79, 80 сериі. 17.05. Художественный фильм «На грановых островах». 17.45. Комедийное шоу «Скрытая камера». 18.15. Телесериал «Цветок страсти». 78, 79, 80 сериі. 20.40. Спорт-скачкі. 21.05. Кіно Германіи. Художественный фильм «В году череды». 22.40. Fox music.

28 жніўня, воскресенье

15.00. Мультсериал «Трансформеры». 78, 79, 80 сериі. 16.10. Художественный фильм «На грановых островах». 17.45. Комедийное шоу «Скрытая камера». 18.15. Телесериал «Цветок страсти». 78, 79, 80 сериі. 20.40. Спорт-скачкі. 21.05. Кіно Германіи. Художественный фильм «В году череды». 22.40. Fox music.

Наш адрас:

220013, гор.Мінск, вул.Б.Хмяльніцкага, 10-А, паверх 9, рэдакцыя газеты «Мінская праўда».

Час падпісання ў друк: па графіку 22.10. Нумар падпісань у 22.00.

ТЭЛЕФОНЫ: прымійнай рэдакцыі — 68-29-76, намесніка галоўнага рэдактара — 68-25-81, адказнага сакратара — 68-26-48, сакратарыята — 68-26-48, аддзелаў: Саветаў — 68-26-38,

Набралі і зварстані на настольна-выдавецкім комплексе. «Мінская праўда». Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». 220013, г.Мінск, пр.Ф.Скарыны, 79.

адукацыі і культуры — 68-25-76, сацыяльна-эканамічнага — 68-25-43, грамадска-палітычнага — 68-25-42, інфармацыйна-аналітычнага — 68-28-33, пісьму і маральна-бываўшым праблём — 68-25-83,

ілюстрацыі — 68-25-03, 68-26-48, камерцыйнага — 68-25-86, бухгалтэрыі — 68-26-65. Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў: у Барыславе — (8-277)5-15-61, Вілейцы — (8-271)5-57-86, Нясвіжы — (8-270)5-41-88,

Салігорску — (8-210) 2-49-60.

ЗАСНАВАЛЬНІК —

Мінскі абласны Савет дэпутатаў, 220625, г.Мінск, вул.Энгельса, 4. «Мінская праўда» — орган Мінскага абласнога Савета дэпутатаў.

Галоўны рэдактар М.А.ШЛОМА.

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункт гледжання аўтара. Адказнасць за падбор і дакладнасць апублікаваных фактаў і іншых звестак нясуць іх аўтары. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Тыраж 16550. Індэкс 63923. Зак №90. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12